

Gasunie Transport Services

Per e-mail: gasmarket@gastransport.nl

cc: ACM en ministerie KGG

Alkmaar, 15 juli 2025

Onderwerp: VGN respons op “Gepubliceerd Overzicht Leveringszekerheid 2025 t.b.v. marktconsultatie” van 17 juni 2025

Geachte heer, mevrouw,

Vereniging Gasopslag Nederland (“VGN”) geeft bij deze haar feedback op “*Gepubliceerd Overzicht Leveringszekerheid 2025 t.b.v. marktconsultatie*” (“Consultatie”) zoals door GTS gepubliceerd op 17 juni 2025. De feedback volgt zo veel mogelijk de lijn van het consultatiedocument.

1 Inleiding

VGN ondersteunt de visie van GTS dat leveringszekerheid vanuit een Europees perspectief benaderd moet worden. Uiteindelijk gaat het om een Europese gasmarkt en een vrij verkeer van gas, ook over de grenzen van Nederland heen.

1.1 Model

Leveringszekerheid is gebaseerd op modellen voor de toekomstige vraag naar en het aanbod van gas. Vanuit die optiek is het erg belangrijk dat gewerkt wordt vanuit een transparant model dat gedragen wordt door alle stakeholders. Vanuit VGN is wat dat betreft het NBNL-model het beste. Dit is uitgebreid geconsulteerd, het neemt alle cross-energiedragereffecten mee en sluit aan bij het ENTSO-G TYNDP. Door uit te gaan van het NBNL-model voorkom je dat het model voor het leveringszekerheid advies een black box is en dat er inconsistenties zitten tussen de scenario’s die gehanteerd worden voor het leveringszekerheid advies en het GTS-investeringsplan.

Op punten zal mogelijk wat toegevoegd moeten worden aan het NBNL-model (bv. transitstromen en LNG-profielen); dat zou dan expliciet in het leveringszekerheid scenario gedaan moeten worden.

Het NBNL-model met de toevoegingen, kan ook de basis vormen voor de verwachte toekomstige capaciteit boekingen en dus belangrijke input leveren voor de transporttarieven van GTS. De ACM kan

hetzelfde model dan ook gebruiken in het kader van het voorspellen van de toekomstige transporttarief ontwikkelingen.

2 Marktbeschrijving en methodiek

2.1 Historische vs. toekomstige gas flows

De aanpak van GTS is nog steeds gedeeltelijk gebaseerd op de historische flows terwijl het eigenlijk belangrijk is om goede schattingen te maken van de toekomstige flows. De flows in de Europese gasmarkt zijn dynamisch en dit heeft met name impact op transit- en LNG-stromen. Gegeven de sterk stijgende gastransportkosten in Nederland en de omliggende landen, verwacht VGN dat LNG direct getransporteerd gaat worden naar het land van bestemming en dat transit-stromen sterk zullen gaan afnemen. LNG zal veel vaker direct naar Duitsland gaan en daar in Duitse gasopslagen worden opgeslagen. Dit heeft ook impact op de vraag naar seizoensflex vanuit Duitsland.

2.2 Demand response

GTS neemt geen vraagrespons mee in de analyse. In 2022 is gebleken dat de vraagreductie hoog is als de prijzen hoog zijn. VGN is van mening dat dit onderdeel moet zijn van de analyse van de vraag naar seizoensflexibiliteit.

2.3 Uitvoeringregeling Gaswet

De uitvoeringregeling Gaswet is ambigue. Artikel 3a lid 4 van de uitvoeringsregeling Gaswet zegt:

De netbeheerder van het landelijk gastransportnet geeft op basis van temperatuurprofielen van de afgelopen 30 jaar in de raming aan welk jaar het referentiejaar is voor een gemiddeld, een warm en een koud gas jaar.

GTS interpreteert dit nu zo dat een koud jaar de koudste winter in de afgelopen 30 jaar is. De vraag is of dit de juiste interpretatie is.

Volgens VGN moet je kijken naar de trend in de graaddagen en aansluiten bij de Europese regelgeving van een 1 op 20 winters (zie §2.4). GTS lijkt alleen achteruit te kijken en houdt geen enkele rekening met de actuele klimaatverandering. GTS is op dit vlak ook niet consistent, want bij de definitie van de koudste gasdag wordt er wel een klimaattrendcorrectie toegepast.¹

Het zou goed zijn als KGG op dit vlak duidelijkheid schept en de uitvoeringsregeling explicieter maakt. Want dat GTS ruimte heeft voor een eigen interpretatie is vreemd. Vanuit VGN heeft het de sterke voorkeur om aan te sluiten bij de Europese regelgeving. Dit draagt ook bij aan een Europees level playing field voor de gasmarkt en de gasopslagen.

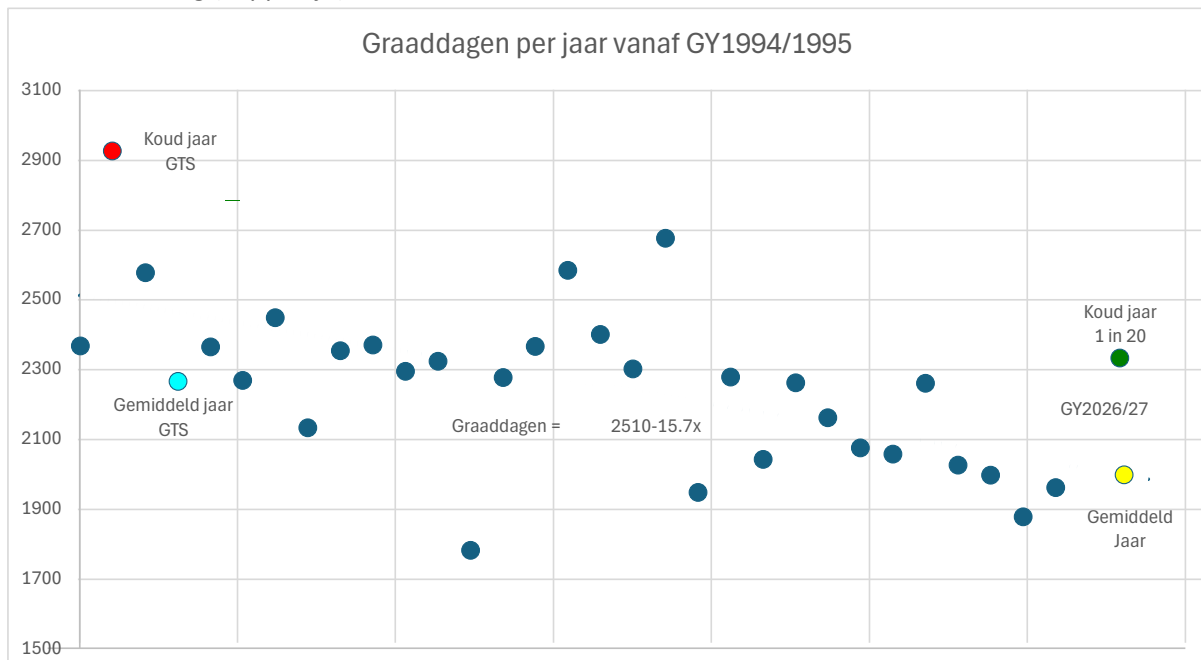
¹ Pagina 10: “ .. waarop door het KNMI een trendcorrectie als gevolg van het opwarmingsproces is toegepast..”

2.4 Koud en gemiddeld jaar

GTS gaat in zijn advies uit van het koudste gasjaar in de afgelopen 30 jaar. Dat is een interpretatie van de uitvoeringsrichtlijn die heel erg conservatief is. In de EU-regelgeving wordt gesproken over een winter die eens in de 20 jaar voorkomt.

Gegeven de klimaatveranderingen en de trend naar mildere winters lijkt het onverstandig om een koud gasjaar te baseren op het gasjaar 1995/1996. Beter zou zijn om de trend te bepalen en vervolgens een schatting te maken van een 1 op 20 koud gasjaar in de toekomst. Dit sluit beter aan bij de EU-regelgeving en voorkomt ook dat je sprongen krijgt in je verwachting. Dat gaat volgens de huidige methodiek wel gebeuren als over 2 jaar het gasjaar 1995/1996 uit de methodiek valt.

Onderstaande grafiek geeft de graaddagen weer over de afgelopen 30 jaar. Er is een duidelijke neerwaartse trend zichtbaar in het aantal graaddagen. Per jaar gaat het aantal graaddagen gemiddeld met 15.7 omlaag (stippellijn).

Als je de trendlijn extrapoleert dan kom je voor GY2026/2027 op 2008 graaddagen, dat is dan het verwachte gemiddelde gasjaar (gele stip). De Europese regelgeving spreekt over eens in de 20 winter, ofwel de top 5%. Uitgaande van een normaalverdeling van de afwijkingen rondom de trendlijn kom je uit op een standaarddeviatie van 197 graaddagen. De top 5% komt overeen met 1.645 standaarddeviatie-eenheden. Daarmee kom je op een verwacht aantal graaddagen, voor een 1 in 20 koude winters, uit op $2008 + 1.645 \times 197 = 2331$ graaddagen (groene stip). Dat is veel lager dan waar GTS vanuit gaat (rode stip). GTS gaat uit van een Elfstedentochtwinter en helaas is de kans daarop vele malen kleiner dan de 5% die in de EU-regelgeving staat.

Overzicht verschil Graaddagen aannames GTS en VGN.

Type gasjaar	GTS	VGN	Vershil
Gemiddeld	2264	2008	11%
Koud	2927	2331	20%

3 Uitgangspunten bij overzicht leveringszekerheid

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven is VGN geen voorstander van de manier waarop GTS een koud jaar bepaalt. Volgens VGN leidt dit tot een te hoge gasvraag voor een 1 in 20 jaar winter.

Met betrekking tot het UK-volume vraagt VGN zich af of dit wel wettelijk meegerekend moet worden aangezien de UK geen lid is van de EU.

Het is opmerkelijk dat GTS ervan uitgaat dat Duitsland in een koud gasjaar een groter beroep doet op Nederland. Duitsland heeft zelf ook gasopslagen en daar geldt geen 100% vulverplichting voor. Kennelijk gaan ze er in Duitsland van uit dat een eventueel tekort door Nederland wordt opgevangen. De eventuele kosten hiervoor worden door Nederland betaald. Dit is volgens VGN niet wenselijk en is een goed voorbeeld van de problemen met de huidige vuldoelstellingregels vanuit de EU, deze zorgen niet voor een eerlijke kostenverdeling.

Bij de export van L-gas is de aanname gedaan dat de vraag naar seizoensflexibiliteit zich verplaatst naar de H-gasmarkt. VGN betwijfelt of dit zo is. Het is waarschijnlijker dat het H-gas, dat via LNG wordt aangevoerd, in Duitse of Franse opslagen wordt opgeslagen. Dat bespaart namelijk transportkosten.

4 Voorlopig resultaat

VGN vraagt zich af of het inderdaad zo is dat als EET LNG terminal niet langer bestaat de lijnen in Figuur 11 80 TWh lager liggen. Het is zeer wel mogelijk dat het LNG dan of via Gate terminal gaat of rechtstreeks naar Duitse LNG-terminals en dat de export van H-gas naar Duitsland ook afneemt.

De aanname dat de export naar Duitsland in gasjaar 2030/2031 stijgt, is gemaakt op basis van gesprekken met Duitse TSO's. Dat lijkt een wat vage onderbouwing en de vraag is wat de achtergrond hiervan is en of dat dan ook in de ENTSO-G TYNDP is meegenomen.

VGN zou graag een overzicht zien van de beschikbare QC-capaciteit op assetniveau (figuur 15). De verwachting is dat er de komende jaren een overcapaciteit aan QC zal gaan ontstaan en VGN is benieuwd hoe GTS hiermee omgaat.

5 Wettelijk kader

VGN is het eens met het wettelijk kader zoals dat door GTS wordt geschetst. Er is volgens VGN echter wel sprake van een interpretatie van GTS van de uitvoeringsregels. Daarin staat dat de afgelopen 30 jaar moet worden meegenomen om een koud jaar te bepalen. Er staat niet dat een koud jaar, het koudste jaar in van de afgelopen 30 jaar is. Zoals eerder aangegeven, stelt VGN hier een benadering voor die consistent is met de Europese regels (een winter die eens in de twintig jaar voorkomt).

VGN is het eens dat een discussie noodzakelijk is over de voor- en nadelen van een strategische voorraad. Echter die discussie staat los van het wettelijk advies dat GTS moet geven aan de minister en is ook veel breder. Het zou goed zijn als in het advies deze twee punten ook duidelijk gescheiden worden. Dus paragraaf 5.3 zou minimaal een apart hoofdstuk moeten zijn en liever nog een apart advies.

6 Strategische voorraad en betaalbare leveringszekerheid

GTS pleit in het rapport voor een grotere noodvoorraad. Volgens VGN is het verstandig om in dit geval aan te sluiten bij de definities zoals neergezet in het recente rapport van de Mijnraad. In die definities is een noodvoorraad gedefinieerd zoals onder de Wbe, waarbij in het huidige Wbe-wetsvoorstel wordt uitgegaan van 5 TWh.

In de huidige onzekere geopolitieke tijden kan het verstandig zijn om een grotere, strategische, voorraad aan te houden. Het is echter noodzakelijk om zo'n strategische voorraad in Europees verband af te stemmen zodat kosten, inzetregels en dergelijke helder zijn en afgestemd zijn in Europees verband. Nederland loopt anders het risico dat het wel de kosten maakt, maar dat de benefits met de EU gedeeld moeten worden.

Zo'n strategische voorraad zou ook ingezet kunnen worden voor prijsstabiliteit, maar ook daar zouden dan in Europees verband heldere afspraken over gemaakt moeten worden.

Als gesproken wordt over een strategische voorraad dan dienen ook de kosten daarvan expliciet genoemd te worden. Dit wordt in het GTS-advies niet gedaan. Een ruwe schatting is dat de kosten al snel rond de 6 euro/MWh/jaar zijn, wat bij een strategische voorraad van 50TWh neerkomt op 300M euro/jaar.

7 Andere punten

Principieel vindt VGN dat het effect van marktwerking te weinig naar voren komt in de consultatie. Bij de gasflows over de interconnectiepunten ("IP") wordt er gekeken naar de historische flows en niet naar wat er technisch mogelijk is. Wat de gascrisis van 2022 in ieder geval duidelijk heeft gemaakt, is dat bij schaarste de prijs stijgt en er extra gas wordt aangetrokken, met name in de vorm van LNG. Op zo'n moment is niet de historische flow relevant, maar de technische capaciteit van het IP en de LNG-terminal. Als gekeken wordt naar de technische capaciteit, dan zijn de flow mogelijkheden veel groter en dit heeft ook een impact op de gasleveringszekerheid.

VGN meent dat de functie van gasopslagen in de Europese markt anders ligt dan GTS in bepaalde passages in het rapport naar voren brengt. Bijvoorbeeld:

Pagina	GTS tekst	VGN opmerkingen
6	<i>Ook is geen rekening gehouden met (commercieel) gebruik van gasopslagen dat niet is gerelateerd aan temperatuur of graaddagen.</i>	Het is juist de bedoeling dat gasopslagen produceren bij hoge prijs en injecteren bij een lage prijs. Dit is uiteraard onafhankelijk van de temperatuur maar dempt wel de prijsvolatiliteit van gas. De tijd van centraal gestuurde gasopslagen onder het gasgebouw ligt ver achter ons.
7	<i>...als de zgn. zomer/winter spread verkeerd ligt.</i>	De spread volgt de marktverwachting en geeft aan wanneer de markt verwacht dat de vraag naar gas het hoogst is. De spread kan dus niet verkeerd liggen.

8 Samenvatting

VGN zou graag zien dat GTS in zijn advies veel minder de achteruitkijkspiegel gebruikt en veel meer door de voorruit kijkt. Hierbij moet het energietransitiemodel, zoals dat ook ten grondslag ligt aan de NBNL-scenario's, de routekaart zijn waarop GTS zijn advies baseert.

De technische mogelijkheden van de gasinfrastructuur moeten daarbij leidend zijn en niet het historisch gebruik (=achteruitkijkspiegel). Verder is het van belang om hierbij een Europees perspectief te hebben en het zou goed zijn om in ENTSOG verband meer samen te werken. Er zijn momenteel ook al modellen op Europese schaal (zoals het Artelys Crystal Super Grid model).

Samengevat zou VGN graag zien dat:

- GTS, samen met de ACM, een transparant model gebruikt voor de toekomstige gasvraag en dat dit model door alle stakeholders begrepen en ondersteund wordt. Dit model moet dan ook de basis zijn voor de advisering van GTS met betrekking tot de leveringszekerheid.
- KGG duidelijkheid schept over de interpretatie van de uitvoeringsregeling Gaswet en daarbij aansluit bij de Europese regelgeving.
- GTS demand response toepast bij de berekening van gasvolumes.
- GTS ook een scenario meeneemt waarbij de seizoensflex-export naar Duitsland en Frankrijk afneemt.
- GTS de discussie over een strategische voorraad scheidt van het advies.
- GTS de data die gebruikt is voor de grafieken in Excel-format beschikbaar stelt.

Mocht u vragen hebben, neem dan gerust contact op met René van der Vegt (rene@vvdenergy.eu).

Wij behouden ons alle rechten voor.

Hoogachtend,
René van der Vegt

Voorzitter Werkgroep
Vereniging Gasopslag Nederland